

Obr. 1: Rýzmbek (okr. Domažlice) – pohled na nároží paláce z prostoru 2. předhradí po destrukci zdiva (foto autor 2018).

Dne 6. 12. 2018 došlo k destrukci zdiva tzv. nového (západního) paláce, kde se zřítla část jeho jihozápadního zaobleného nároží (obr. 1, 2). Zdivo tohoto paláce obsahuje zejména v interiérové části četnou příměs cihel, dále zde registrujeme různé zazdívky či opravy líce, ve zmíněném sesutém nároží bylo druhotně zazděno jednoduše profilované pískovcové ostění a palác celkově vykazuje známky složitějšího vývoje. Jisté statické problémy jihozápadní části paláce byly pozorovány již několik let, kdy se pozvolna zvětšovala šikmá vertikální trhlinka, oddělující nároží od zbytku stavby (obr. 3). Povážlivou se situace stala v roce 2018, kdy se trhlinka zvětšila skokově a vysypala se část líce v jejím okolí (obr. 4). Po zřícení nároží bylo odhaleno jádro obvodové zdi paláce, které stejně jako lícová část obsahuje příměs stavební keramiky, což dobře koresponduje s dendrochronologickým datováním příslušné zdi do období po roce 1450.²⁾ Výše zmíněné ostění, zazděné ve vnitřním líci nároží, přežilo sesuv zdiva bez poškození (obr. 5) a bude náležitě zdokumentováno.

Poznámky: 1) Durdík, T.: Ilustrovaná encyklopedie českých

Obr. 5: Rýzmbek (okr. Domažlice) – nepoškozené pískovcové ostění ležící po zřícení nároží v suti (foto autor

hradů. Praha 2009, s. 490–491. Podrobněji k historii a stavební podobě hradu např. Sedláček, A.: Hrady, zámky a tvrze Království českého IX. Praha 1893, s. 59–72; Menclová, D.: České hrady 1. Praha 1976, s. 163–164, 339; Menclová, D.: České hrady 2. Praha 1976, s. 303, 414; Procházka, Z.: Hrad Rýzmbek. Edice Zapomenuté hrady, tvrze a místa č. 32. Plzeň 2010; Durdík, T. – Sušický, V.: Zříceniny hradů, tvrzí a zámků – západní Čechy. Praha 2005, s. 190–194.

Obr. 2: Rýzmbek (okr. Domažlice) – pohled na interiérovou část nároží po jeho zřícení (foto autor 2018).

2) Procházka, Z.: Nové letopočty v dějinách hradů Plzeňského kraje. Příspěvek k dendrochronologickému datování a stavebnímu rozboru zdiva hradních zřícenin. In: Dějiny staveb 2003. Plzeň 2004, s. 167–168.

Tvrziště (?) u dvora Sechutice u Kralovic

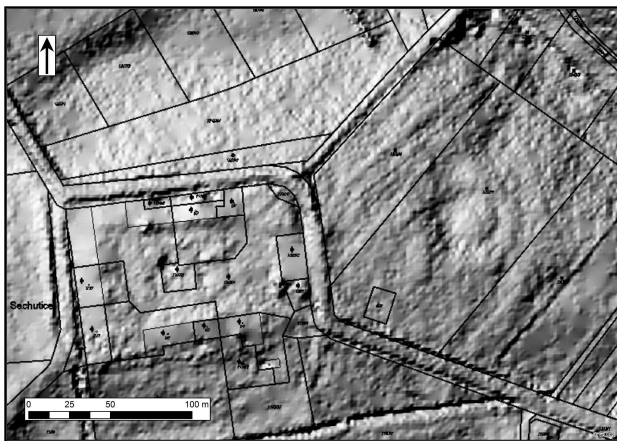
Tomáš Krofta

Hospodářský dvůr Sechutice stojí v současné době osamoceně v polích nedaleko vesnice Hadačka na k. ú. Výrov u Kralovic (okr. Plzeň-sever). V minulosti kolem něj probíhala cesta mezi klášterem v Plasích a proboštvím v Mariánské Týnici. Tento dvůr měl svého staršího středověkého předchůdce, s nímž souvisí objev učiněný v loňském roce.

Při zběžném prohlížení digitálního modelu reliéfu na stránkách Českého úřadu zeměměřického a katastrálního byl autorem článku na poli ve východním sousedství dvora identifikován kruhový objekt. Tento objekt se projevuje v některých letech i výraznými porostovými příznaky, což dokládají např. letecké mapy volně dostupné na serveru mapy.cz. Na základě následného vizuálního průzkumu lze objekt interpretovat jako zemědělskou činnost silně aplanované tvrziště.

Tvrziště se nachází přibližně 100 metrů východně od sýpky v čele barokního dvora na parcele č. 1202/1. Jedná se o mírný svah nad Bučeckým potokem a mezi dvěma nevýraznými bočními údolími. Poměrně pravidelně kruhový středový pahorek má průměr přibližně 20 metrů a obklopuje ho silně zanesený okružní příkop o přibližné šíři 10–15 metrů. Před příkopem je místy patrný nevýrazný val. Celé tvrziště má vnější průměr přibližně 50 metrů. Pozůstatky jiné zástavby se v okolí reliéfně neprojevují.

Ves Sechutice (resp. Horní Sechutice) patřila k původnímu nadání kláštera v Plasích při jeho založení v roce 1144. V roce 1184 se do klášterního držení dostávají i Dolní Sechutice. Následně se předpokládá zrušení obou vsí a výstavba klášterního hospodářského dvora – tzv. grangie. Tento dvůr je zmiňován v roce

Dvůr Sechutice na Digitálním modelu reliéfu České republiky 5. generace. Tvrziště v pravé části obrázku (dostupné na: <http://ags.cuzk.cz/dmr/>; upravil T. Krofta).

1250. Za husitských válek byl klášter i jeho panství silně poškozeny a po zbytek století byl v držení zástavních majitelů (páni z Kolovrat, Slavibor Pracek ze Svinné). V 16. století získává Sechutice Florián Grysppek z Gryspachu, který nechal vystavět nový dvůr s renesanční tvrzí, ovčínem a pivovarem. Jeho syn Karel činí ze Sechutic svoji rezidenci. Za účast na stavovském povstání byli Grysppekové potrestáni ztrátou majetku a dvůr se dostal zpět do držení kláštera. Za třicetileté války byl dvůr opět zpuštěn a na přelomu 17. a 18. století došlo k nové velkorysě barokní výstavbě.¹⁾

V okolí dvora Sechutice provádělo povrchové sběry již několik badatelů. K. Charvátová získala z okolí dvora vzorek 8 zlomků keramiky (1 pravěký, zbytek pozdně středověký).²⁾ E. Kamenická sbírala v těsném sousedství referovaného objektu v roce 1988. Nalezla velké množství keramiky, kterou datovala do 14.–15. století, okraje a část nádoby datované do 10. století a doklady výrobní činnosti v podobě strusky a uhlíků.³⁾ V prostoru referovaného objektu a jeho sousedství proběhl v letech 2002–2003 sběr M. Řezáče a M. Metlíčky. Výsledkem byly keramické zlomky z období milavečské kultury a z přelomu raného a vrcholného středověku (pozdní doba hradištní).⁴⁾ M. Čechura prováděl povrchové sběry v roce 2004 a 2005 v severním a východním sousedství rybníku Pivovárek. Na obou polohách se vyskytovaly keramické zlomky, které datoval do 12. století a interpretoval jako pozůstatky vesnice.⁵⁾ V roce 2011 dohlížel D. Stráňák na výkopové práce přípojky ke studni v jižní sousedství dvora. Výkop nenarušil žádné antropogenní objekty a byl nalezen jeden novověký keramický zlomek.⁶⁾

Dvůr Sechutice s porostovými příznaky tvrziště (tmavý kruh se světlým středem východně od dvora) na Ortofoto České republiky (http://geoportal.cuzk.cz/WMS_ORTOFOTO_PUB/WMSservice.aspx?). Upravil T. Krofta.

Nově nalezený objekt můžeme za současného stavu vědomostí považovat s největší pravděpodobností za opevněný objekt v rámci klášterního hospodářského dvora – tzv. propugnaculum. Obdobné objekty byly identifikovány i na dalších místech klášterního panství, kde jsou zároveň doloženy hospodářské dvory – Nebřeziny, Čechín a Třebekov. V poloze Semlov nad Nebřezinami se dochovalo tvrziště obdobných rozměrů jako zde referované. V roce 1984 bylo částečně archeologicky odkryté. Klášterní dvůr se předpokládá v jeho sousedství.⁷⁾ U hájovny Čechín (k. ú. Babina), v prostoru, kam je kladen další klášterní hospodářský dvůr,⁸⁾ byl nedávno pomocí analýzy digitálního modelu terénu rozpoznán objekt, který je autorem považován za silně aplanované tvrziště.⁹⁾ Nedaleko hájovny Třebekov (k. ú. Jarov) se nachází reliéfní pozůstatky několika staveb ohrazených rozvalenou kamennou zdí. Tyto reliky jsou považovány za jedinečně dochovaný klášterní hospodářský dvůr s opevněným objektem. Ten je tvořen obdélným středovým pahorkem s kamennou sutí a okružním příkopem.¹⁰⁾

Jako další interpretační varianta připadá v úvahu ještě šlechtické sídlo drobného feudála. Ten mohl v okolí držet nějaké majetky. Pro tuto možnost nejsou žádné opory v písemných pramenech a v kontextu strategie koncentrace pozemkového vlastnictví plaského kláštera se nezdá příliš pravděpodobná. Vyloučit se ale zcela nedá zřízení sídla šlechticem, který by byl v nějaké formě klientského vztahu vůči klášteru či snad zástavním držitelem. Tato možnost by však vyžadovala širší srovnávací studium.

Tento článek je pouze předběžnou informací o nově objevené lokalitě, kterou lze za současného stavu vědomostí hypoteticky spojit s vrcholně středověkým opevněným klášterním objektem souvisejícím s hospodářským dvorem, tedy tzv. propugnaculum. V letošním roce je plánován další výzkum, který by měl přinést další informace a korigovat zde předkládané hypotézy.

Poznámky: 1) Rožmberský, P. 1999: Dvory plaských cisterciáků. 1. vydání, Plzeň 1999, s. 8–9; Kamenická, E.: Sechutice – zaniklá ves, dvůr a okolí, součást panství Floriána Gryspeka (archeologie, historie, průzkum). In: Fák, J. (ed.): Grysppekové a předbělohorská šlechta: Kralovice a poddanská města. Mariánská Týnice 1998, s. 44–48. 2) Digitální archiv AMČR, C-TX-198402480. 3) Výzkumy v Čechách 1988–1989, č. 620 a 621, str. 167–168. 4) Archeologická mapa (dále AM) ČR, akce C-9000149A. 5) AM ČR, akce C-9106957A a C-9106958A. 6) AM ČR, projekt C-201119501. 7) První cit. v pozn. 1, s. 22. 8) První cit. v pozn. 1, s. 13. 9) John, J.: Novověké mince a středověká tvrz, aneb nové nálezy na k. ú. Babina (okr. Plzeň-sever). In: Eigner, J. – Trnka, R. (eds.): Na stopě (pre)historie jihozápadních Čech. Sborník přátel k životnímu jubileu Milana Řezáče. Plzeň 2017, s. str. 28–30. 10) První cit. v pozn. 1, s. 22–23.

Už jste četli...?

Dějiny staveb 2018. Sborník příspěvků z konference Dějiny staveb 2018. Plzeň 2018. Pro Klub Augusta Sedláčka vydává nakladatelství Petr Mikota s finanční podporou Ministerstva kultury ČR, Města Plzně a Plzeňského kraje. 302 stran A4, částečně barevné. Z obsahu: D. Novotná: Filatorie v našich sídlech, s. 7–18. J. Varhaník: K podobě hradu Dívčího kamene, s. 27–32. J. Tichá: Jáma na katr v parku zámku Veltrusy, s. 33–38. Z. Fišera: Fortifikace kolem Hodkovic nad Mohelkou, s. 85–90. D. Tuma: Barokní zámky pavilonového typu v loveckých oborách, s. 157–164. P. Randus: Město Bezděz a jeho předpokládaná podoba. Vztah města a opevnění na Malém Bezdězu, s. 165–172. P. Rožmberský – P. Mikota: Obory zvířecí, ptačí, rybí, včelí. Způsoby jejich ohrazení – příklady z Plzeňska, s. 173–218. Info: pmikota@post.cz.

Průzkumy památek XXV/2018, č. 1. Vydává Národní památkový ústav ú. o. p. středních Čech v Praze. A4, křída, barva, 176 stran. Distribuce: roubickouva.dita@npu.cz, tel.: 274008285. Z obsahu: I. Peřina: Tvrz v Útěchovicích. K průzkumu středověké jizby, nebo již světnice?, s. 3–24; P. Uličný: Bella, □ rara armaria di sua Altezza: Zbrojnice Pražského hradu v době Ferdinanda Tyrolského, s. 25–46; J. Bláha: Krovy Sálu předků a navazujícího trojkřídlí zámku ve Vranově nad Dyjí, s. 161–171.

Průzkumy památek XXV/2018, č. 2. Vydává Národní památkový ústav ú. o. p. středních Čech v Praze. A4, křída, barva, 164 stran. Distribuce: roubickouva.dita@npu.cz, tel.: 274008285. Z obsahu: R. Vrla: Hrad Malenovice – výsledky průzkumů prováděných v letech 2017–2018, s. 76–86; J. Štětina: Tvrz v Kurovicích – stavební vývoj kuchyňského traktu, s. 86–106; P. Borský: Bývalá benediktinská rezidence v Ostrovačicích, s. 120–130.

Památky středních Čech 32/2018, č. 2. Vydává Národní památkový ústav ú. o. p. středních Čech v Praze. A4, křída, barva, 76 stran. Distribuce: roubickouva.dita@npu.cz, tel.: 274008285. Z obsahu: J. Kypta – F. Laval – J. Marounek – Z. Neustupný: Vály a příkopy ohrazený areál na předpolí hradu Českého Šternberka. Tábor oblehatelů anebo předsunutá fortifikace hradu?, s. 1–12. J. Kypta – J. Veselý: O pozdně středověkých a mladších přestavbách hradu Českého Šternberka. Průzkum západní a severní fasády hradního jádra, s. 13–34. D. Lyčka: Zámek a park v Kolodějích u Prahy za Jana I. Josefa knížete z Liechtensteina, 51–60. D. Primusová – D. Roubíčková: Záchrana zámku v Třebešicích získala cenu NPÚ Patrimonium pro futuro, s. 64–67.

Castellologica bohemica 17. Recenzovaný časopis pro kastelologii českých zemí. Plzeň 2017. 427 stran A4, barevně. Editoři J. Hložek a P. Menšík. Vydala Západočeská univerzita v Plzni. Z obsahu: F. Gabriel – L. Kursová: Otázky k rozsahu a podobě hradu Skály (Bischofstein), s. 5–34. J. Panáček: Vykopávky v roce 1833 na hradech u Velenic (okr. Česká Lípa), s. 35–44. J. Unger – F. Kořínek – P. Kořínek: Nová zjištění z hradu Kraví Hora u Kuroslap (okr. Třebíč), s. 45–52. D. Vích – T. Bek – M. Kudrnovský – J. Švejnoha – Z. Vařeková – R. Veselá: Rekonstrukce hradu v Brandýse nad Orlicí v letech 2013–2016, s. 53–70. Z. Gersdorfová: Sakrální prostory českokrumlovského hradu, 71–98. M. Biedermanová – M. Cejpová: Příspěvek k poznání topenišť Ludvíkova křídla Pražského hradu, s. 99–134. V. Večeř: Klášter nebo hrad? Rezidence litomyšlských biskupů v letech 1344–1421, její hypotetická rekonstrukce a klasifikace, s. 135–154. J. Boukal: Hospodářská instrukce jako pramen poznání života na hradech na prahu raného novověku (Na příkladu instrukce pro křivoklátského hejtmána Albrechta z Vřesovic z roku 1528), s. 155–172. K. Hamberger: Hrad Kynšperk nad Ohří, s. 173–190. D. Janiš – J. Štětina: Historie a stavební vývoj středověkého hradu a renesančního zámku v Holešově, s. 191–240. P. Kastl: Úloha Nového Herštejnu v česko-bavorském konfliktu, s. 241–268. K. Blažková: Tvrz v Pšovkách (okr. Rakovník). Výzkum vodního příkopu tvrže, s. 269–280. F. Záruba: Příspěvek k poznání středověké podoby Nového Hradu u Jimlína (okr. Louny), s. 281–314. J. Hložek – P. Menšík: Hrad Věžka a jeho odkrytí v rekonstruovaných fototabulkách Václava Uchytily, s. 315–412. P. Rožmberský

Razím, V.: **Řeč středověké fortifikační architektury – terminologie a její souvislosti.** Na 250 stránkách je podán ucelený a systematický souhrn terminologie středověké fortifikační architektury pro území ČR i v evropských souvislostech. Výkladová část představuje druhy opevněných staveb a sídel, jejich strukturu a jednotlivé prvky. Textová část je provázena bohatou obrazovou přílohou. Vydal v r. 2018 Národní památkový ústav. Např. firma Knihy Dobrovský prodává publikaci za 549 Kč, Knihkupectví Karolínium za 410 Kč. Z. Hermsdorfer

Sušický, V. a kol.: **Zříceniny hradů, tvrzí a zámků. Severní Čechy.** Vydala Agentura Pankrác, Praha 2017, 384 stran. Jde o závěrečný pátý svazek série Zříceniny hradů, tvrzí a zámků. Předchozí čtyři svazky autorsky připravoval zvěčnělý Tomáš Durdík. Autor fotografických částí těchto publikací a nakladatel se však i přes tuto ztrátu rozhodl celou edici dokončit. Publikace je zaměřena především na fotografickou dokumentaci sídel, stejně jako předchozí svazky, čemuž se přizpůsobuje podoba textů. Dokončení této ediční řady je nepochybně dobrou zprávou.

L. M. Vytlačil

Z hradů, zámků a tvrzí

Kožlí (okr. Benešov) – zřícenina hradu je nyní udržována spolkem Přítelství hradu Kožlí, z. s. Vrcholová část a jižní stráž byly zbaveny náletových dřevin, v jihozápadní části jádra

hradu je ohniště, sedačky se stolkem k odpočinku a koš na odpadky. Na severní straně je nově zhotoven přístup se schody a zábradlím. Pod hradem jsou osazeny informační tabule s popisem a plánek. J. Synek

Úprava hradu **Buben** Klubem československých turistů na historické fotografii 1929–1930. Tak je nazývána výstava v Národopisném muzeu Plzeňska, konaná 15. 3. až 2. 6. (denně mimo pondělí 10–12 a 12.30–18 hod.). Doprovodný program: komentovaná prohlídka výstavy s prezentací fotografií zachycujících současný stav míst na historických záběrech (16. 5. od 17. hod.) L. Krčmář

Zprávy z klubu Rada

Kontaktní adresa: KAS, Úslavská čp. 49, 326 00 Plzeň. Tel. 604261000, e-mail: rozmber@post.cz. Internetové stránky: <http://www.klub-augusta-sedlacka.cz>.

Schůze výboru Rady se bude konat ve **středu 5. června** společně se schůzkou plzeňské pobočky Pod kopcem v Plzni-Božkově. Na programu je stanovení výše desátku na rok 2019, výši předplatného Hlásky na rok 2020, konání další konference Dějiny staveb a vydání příslušného sborníku. Stanoviska k těmto otázkám a návrhy dalších témat k projednání mohou v květnu zaslat předsedové poboček na výše uvedený e-mail.

Redakce Hlásky děkuje členům i nečlenům klubu za zaslání příspěvků. Doufáme, že se „rozhoupají“ i další a zkusí nějaký ten příspěvek stvořit. Redakce jim s tím pomůže. „Lidnaté“ pobočky, jako je Praha či Lín reprezentují v tomto směru pouze jednotlivci. To by se mělo změnit.

Zpráva o činnosti v roce 2018: Výše desátku a výše předplatného Hlásky se podařilo udržet na loňské úrovni. Podařilo se také získat dotace na Hlásku a na sborník Dějiny staveb, uskutečnila se stejnojmenná konference, sborník a čtyři čísla Hlásky spatřily světlo světa a byly zaslány pobočkám; Hláška byla poskytována všem plzeňským gymnáziím a vyměňována za jiné tiskoviny. Netečnost velké většiny členstva vůči výzvám k publikování v Hlásce využili nečlenové klubu a mezi autory začínají převažovat. Škoda, že nechtějí být členy KASu. Funkcionářům výboru patří za zajištění chodu Rady poděkování.

jednatel Petr Rožmberský

Zpráva o hospodaření v roce 2018: Zůstatek 57 736,03 Kč. Příjmy: 167 170,36 Kč (dotace na DS od MK 60 000, od MP 40 000, od Plz. kraje 30 000, na Hlásku od MP 20 000, od poboček na Hlásku 13 980, desátek 3180, úrok 10,36). Výdaje: 164 617 Kč (sborník DS 130 000, Hláška 31 440, stránky 2117, vedení účtu 1060). Zůstatek: 60 289,39 Kč. pokladník Ivan Štrunc

Pobočka Plzeň

Kontaktní adresa: KAS, Úslavská čp. 49, 326 00 Plzeň. Tel. 604261000, e-mail: rozmber@post.cz.

V sobotu 26. ledna se konal malý pěší výlet „turistické sekce“ na trase Lhota – Dubová hora – Litice (okr. Plzeň-město), spojený s návštěvou interiéru kostela sv. Petra a Pavla. K historii stavby nám nové poznatky přednesl Ing. Jan Anderle. Mohli jsme také vystoupat do věže a prohlédnout si hodinový stroj a zvony (nejstarší z r. 1582). Návštěvu kostela nám umožnilo sdružení Koinonia Jan Křtitel, které farnost a kostel spravuje (viz

www.koinonia.cz), průvodkyní nám byla sestra Růžena. Po prohlídce jsme přijali nabídku k občerstvení ve společenském centru, které vzniklo jednak přestavbou stodoly (prostorný sál) a dále přístavbou na její severní straně (v přízemí jídelna a v patře moderní kaple Navštívení Panny Marie). Poté se několik účastníků přesunulo k litickému hradu, kde si někteří na vlastní kůži vyzkoušeli obrannou sílu zasněženého valu a příkopu. Poslední zbytky účastníků (z původních 12) se uchýlili do místního Lidového domu, kde byla akce zhodnocena a ukončena. *Miloš Prýmas*

Na klubových schůzkách zazněly následující přednášky: lednová T. Karla o vsi a tvrzi Mostišť, únorová Z. Gersdorfově „Jak Falkenstein k Falkensteinu přišel“ a březnová P. Kastla o nových zjištěních na hradu Pajrek. Patří jim poděkování. Tzv. „velká“ přednáška na Západočeské univerzitě v únoru neproběhla tak, jak jsme si představovali – selhala technika a nepodařilo se zprovoznit zařízení na promítání obrázků. Přesto přednášející, pan Jiří Sobek, kastelán z Krakovce, za pomoci obrazovky počítače velmi zajímavě přednášel o hradu Krakovci, zejména o přemostění příkopu a zastřešení. 30 posluchačů děkuje.

V roce 2019 oslavili nebo oslaví kulatá výročí členové pobočky: 30 let – Tomáš Mařík. 40 let – Jan Frýbort, Josef Hložek, Filip Kasl, Veronika Menčíková, Lukáš Smola. 50 let – Petr Černý, Pavel Domanický, Jiří Honomichl, Pavel Mašek. 60 let – Martin Bartoš, Oldřich Kodeda. 70 let – Petr Bouček, Věra Mileřová. Osmdesátilet se dožívá Jan Trebichavský. Všem přejeme hodně zdraví, štěstí a badatelských úspěchů.

V sobotu 13. dubna se koná **jarní autovycházka** na Chebsko. Odjezd v 8 hod. od Hamburku. Obhlédneme vyhořelý zámek/hrad v Plané, zříceninu zámku v tepelském dvoře Hamrníky, a hrázdnou architekturu Manského dvora. Poté bude následovat věžová tvrz Pomezň. V Chebu dojde na prohlídku hradu (císařské falce a barokní citadelu) a oběd. Následovat bude obhlídka hradu Starý Hroznatov a návštěva kláštera Waldsassen v Německu. **Vede a koordinuje V. Chmelíř**, jemuž je třeba včas nahlásit účast pěšáků a majitelů aut s informací o volných místech: vchmelir@email.cz, tel. 605935091.

Jarní členská schůze se bude konat ve **středu 1. května** zároveň se schůzkou pobočky Pod kopcem v Božkově. Budou vyloučeni neplatiči, přijati noví členové, plánovány nové akce a pod.

V sobotu 18. května pojedeme na **jarní autobusový zájezd** na Žluticko. Odjezd v 8 hod. od Hamburku. Navštívíme kostel ve Stvolnech, kostel Víška, zříceninu hradu Nevdek, ve Žluticích představené opevnění Mazanec a pozůstatky po městském hradu/zámku. Také bude oběd. Potom bude následovat obhlídka kostela v Lukové a prohlídka zámku Manětín. Cena sedadla je odhadnutá na cca 180 Kč při plném obsazení autobusu. **Vede a koordinuje M. Prýmas**, u něhož se zájemci včas a závazně přihlásí: MilosPrymas@seznam.cz, tel. 776598135.

Zpráva o činnosti v r. 2018: Na členských schůzkách podařilo zajistit všech 10 přednášek (mimo prázdnin) se zajímavými, především kastelologickými tématy. Dvě přednášky uspořádala pobočka pro veřejnost na Západočeské univerzitě. Uskutečnily se dvě poznávací autovycházky (Slánsko, Pošumaví) a dva poznávací autobusové zájezdy (Bechyňsko, Netolicko), proběhly jarní a podzimní členské schůze. Členů pobočky bylo 153. O všech akcích bylo podrobně referováno na stránkách Hlázky. Poděkování patří všem, kteří se podíleli na chodu pobočky i těm, kteří na něj finančně přispěli svými dary. *jednatel Petr Rožmberský*

Zpráva o hospodaření v roce 2018: Zůstatek: 32 268 Kč. Příjmy: 17 970 Kč (čl. příspěvky 15 680, dary 2290). Výdaje: 15 798 Kč (předplatné Hlázky a desátek za 2017 9210, poštovné 4481, přednášky 2000, ostatní 107). Zůstatek: 34 440 Kč.

pokladník Ivan Štrunc

Pobočka Praha

Kontaktní adresa: KAS Pobočka Praha, PhDr. Helena Klímová, Tř. Milady Horákové 133, 166 21 Praha 6 – Dejvice, e-mail: Petr Valenta, geomess@volny.cz.

Zpráva o činnosti v roce 2018: Pražský KAS zůstal i v r. 2018 věrný svému nenáročnému programu sestávajícímu ze dvou

základních částí. Pravidelné schůzky o třetích středách v měsíci s výjimkou žhavého léta i nadále konaných díky neutuchající vstřícnosti vedení prvního oddělení Národního archivu doplnily oba tradiční vícedenní zájezdy na jaře a na podzim. Výrazně minoritní aktivnější část členstva si mohla v rámci schůzek vyslechnout celkem 9 přednášek. V únoru M. Holý dokončil své prosincové zevrubné pojednání západní části Bodamského jezera památnou historickou Kostnicí s její katedrálou, opevněním, bohatou měšťanskou architekturou a Husovým kamenem a výklad završil švýcarským Schaffhausenem s fascinující renesanční pevností Munot. V březnu nás P. Šafránek provedl částí hradní architektury historického Benátska a v dubnu pojal kolega Holý svou přednášku o památkách jižní části Horní Falce jako upoutávku k nadcházejícímu jarnímu zájezdu. Květen zasvětil kolega Šafránek hradům a pevnostem v okolí Florencie a Sieny a v červnu kolega Holý pojednal o málo známé a překvapivě bohaté hradní a sakrální architektuře slovenského Gemeru. Září a říjen věnoval P. Šafránek pro nás exotické, avšak mimořádně vyspělé hradní architektuře španělské provincie Cuenco. Závěrem roku zahájil M. Holý svou čtyřdílnou sérii věnovanou poněkud opomíjené Sardinii. Listopadovou objevnou přednášku věnoval fascinující 2300–3700 let staré nuragové kultuře. Ta svými mohutnými stavbami a kdysi četnými kónickými věžemi (až 6500) z nasucho kladených balvanů předběhla epochy a půdorysy jejich megalitických pevností zjevně připomněly italské renesanční rondelové pevnosti. Prosinec přinesl seznámení s antickou historií ostrova, kdy tu Féniciáné, Kartaginci a Římané také zanechali četné památky. Jarní čtyřdenní zájezd uskutečněný ve dnech 31. 5. až 3. 6. zavedl účastníky formou hvězdicových jízd do jižní části Horní Falce. Za základnu posloužily chatky velmi příjemného autocampingu Babylon u Domažlic. Program zájezdu zahájila rozsáhlá zdaleka viditelná zřícenina významného hradu Leuchtenberg z počátku 12. st. se zajímavou kaplí. Následovaly sporé zbytky zdí kdysi rozsáhlého hradu Tannesberg z konce 12. st., dnes korunované kalvárií z r. 1817 na místě hradního jádra. Zachovalý hrad Trausnitz z půle 13. st. na ostrohu nad říčkou Přemid není příliš přístupný, neboť dnes slouží jako Jugendherberg – školící a ubytovací středisko bujaré mládeže. Zaujala i historicky památná kaple sv. Josefa nad obcí. Trojlodní románskou baziliku v obci Perschen z r. 1222 bylo sice možné obhlédnout jen zvenčí, ale sousední hřbitovní románská rotunda sv. Michala byla volně přístupná, a tak mimořádně cenné fresky z let 1167–70 v klenbě si mohli účastníci pohodlně prostudovat vsedě na mářách. Následoval původně trojlodní románský halový kostel sv. Mikuláše z 1. třetiny 12. st. ve Venedigu – levobřežním předměstí starobylého Nabburgu. Prohlídka tohoto historicky zachovalého kdysi velmi významného města s téměř úplným opevněním a dvěma branami vyvrcholila dominantní gotickou trojlodní bazilikou sv. Jana Křtitele z let 1290–1350. Závěr dne obstarala prohlídka pečlivě rekonstruované rozsáhlé zříceniny hradu Obermurach z počátku 12. st. s hranolovou věží umožňující daleký výhled. Program druhého dne zahájil románský filiální jednolodní tribunový kostelík sv. Jiljí v osadě Schönfeld v sousedství osamělého statku, jehož majitelé ochotně poskytli klíč. Objekt bývá považován za bývalou hradní kapli zaniklého sídla stejnojmenného rodu z let 1160–70. Starobylý hrad Donaustauf v dominantní poloze vysoko nad řekou pochází už z let 1060–70 (zmínka snad již z konce 9. st.). Rozsáhlá zřícenina zaujala pěknými románskými detaily a dalekým výhledem do dunajského údolí. Zbytek dne pak výprava věnovala prohlídce historického Regensburgu, na seznamu UNESCO zapsaného největšího německého historického města postaveného na základech římské pevnosti Castra Regina z 1.–2. st. n. l. Město s historickými vazbami k české historii, s rozsáhlými zbytky římských staveb včetně brány Porta Praetoria, s nejstarším dosud funkčním kamenným mostem severně od Alp, jedinou německou gotickou katedrálou francouzského typu zasvěcenou sv. Petru ležící východně od Rýna, s četnými románskými, gotickými a barokními kostely a kláštery, s unikátně dochovanými románskými a gotickými měšťanskými domy s věžemi, starobylou radnicí, mimořádně cenným thurn-taxisovským zámkem a dalšími

jedinečnými památkami bylo z kulturněhistorického pohledu vyvrcholením zájezdu. Z města s německou důkladností památkově dokonale opečovaného se však poněkud vytratil ještě před 30–40 lety obdivovaný zážrak historické authenticity. Poté ještě účastníci zvenčí obhlédli románskou dvoupatrovou kapli sv. Jiljí z 1. pol. 12. st. na předměstí Barbing, která se r. 1156 zdejším podpisem smlouvy privilegium minus stala rodištěm dnešního Rakouska. Třetí den odstartovala zalesněná zřícenina hradu Lichteneck v horské poloze z 1. pol. 13. st. s válcovým bergfitem sloužícím jako rozhledna. Kostelní hrad v městečku Kötzing z 15. st. má z větší části zachovaný vnější opevnění a v jeho středu se na místě kostela připomínaného již r. 1179 nachází barokní novostavba z let 1737–38. Hrad Runding překvapil především několik dosud žijících účastníků klubového zájezdu z doby před čtvrtstoletím. Mezitím na hradě proběhl v letech 1999–2011 největší komplexní hradní výzkum v Bavorsku, který odhalil a zakonzervoval rozsáhlou hradní zříceninu z počátku 12. st. Výsledky výzkumu jsou prezentovány nejen informacemi na místě, ale souhrnně i v místním kostele ve vsi. Střep třetiny hranolového bergfritu menšího ministeriálního hradu Chameregg ze 14. st. nedoznal od poslední návštěvy žádných změn, stejně jako gotická trojlodní pseudobazilika Nanebevzetí P. M. v nedalekém Chamünsteru stojící na místě benediktinského, později zničeného kláštera z 8. st. Tribunový kostel sv. Tří králů a sv. Matouše v obci Friedersried byl patrně hradní kaplí z počátku 13. st. Dnes jednolodní bezvěžová stavba byla původně dvojlodní, doplněná v 15. st. polygonálním presbytářem. Zřícenina hradu Lobensteinu z 1. pol. 12. st. na vrcholu skalnaté kupy umožnila daleký rozhled z opravené hradní věže. Krásný výhled potěšil, avšak ještě více znavené účastníky nadchl drobný hostinec ve vsi pod hradem, který vzali útokem a putykářům téměř vydrancovali sklad zdejšího výtečného piva. Zříceniny vodního hradu Wetterfeld připomínaný již r. 1118 jsou rozptýleny ve vesnické zástavbě. Zachována zůstala brána s částí pozdně gotického opevnění, impozantní vodní příkop a renesanční kostel sv. Ulřícha z r. 1518 na místě románské hradní kaple. Program závěrečného dne zahájil náhled z uctivé vzdálenosti ke zcela nepřístupnému zdaleka viditelnému zámku Thierlstein na místě hradu, který vystavěl rod připomínaný již r. 1125 patrně až kolem r. 1360. Rozsáhlá zřícenina hradu Kürnberg na zalesněném vrchu pochází z doby krátce po polovině 14. st. Hrad byl mohutně rozšířen v průběhu 15. a poč. 16. st. Vrchol donjonu opatřený plošinou umožňuje dokonalý výhled na celý hradní areál. Zřícenina dvojdlílného hradu Schwärzenberg na vrcholu vysokého skalnatého hřebene obklopená přerůstajícím lesem pochází ze 13. st. Následný starobylý významný hrad Schwarzenburg, na vysokém širokému okolí dominujícím zalesněném kopci, se dochoval ve formě rozsáhlé zříceniny. Jeho nejstarší dochovanou částí je zdívo kaple z doby kolem r. 1100, ač hrad sám je jistě ještě starší. Jeden čas patřil i Přemyslu Otakaru I., který zde údajně vystavěl dodnes stojící vysoký bergfrit. Ten však zůstal náročným výstupem zmoženým návštěvníkům i v neděli uzavřen, stejně jako přílehlý hradní hostinec opatřený cedulí, že obec marně hledá nájemce. Inu, zdá se, že už i v Bavorsku nejsou lidi... Hrad byl doplněn rozsáhlým pozdně gotickým bastionovým opevněním a nedávno i přírodním divadlem. Závěr celého mimořádně zdařilého zájezdu obstarala zřícenina malého hradu Thanstein z počátku 13. st. nad vsí, sestávající za hlubokým příkopem jen z nepřístupného válcového bergfritu a zplanýrované hradní plošiny opatřené hradním kioskem otevřeným žel jen zadané místní rozjívě společnosti. A tak zajímavější byl barokní kostel sv. Jana Křtitele s pěknými renesančními náhrobky ve vsi. Podzimní zájezd uskutečněný ve dnech 28.–30. září do jižních Čech, oblasti Třeboňska, Novohradska a historického Vitorazska s částí rakouského Waldviertelu, měl základnu ve spartánských chatkách autocampingu Hejtmán-jih v Chlumu n. Lužnicí. Program zahájila zřícenina snad loveckého hradu Karlshaus poblíž Purkarce, jehož stavitelem byl, jak jméno napovídá, Otec vlasti. Následovala obhlídka hranolové tvrze Zvíkov u Lišova z doby po polovině 14. st. Větší část dne pak expedice věnovala historické Třeboni. Prohlídku novodobě instalovaných renesančních rožmberských interiérů

v přízemí zdejšího zámku a krásného historického městského jádra s hodnotnými měšťanskými domy doplnil mimořádný zážitek v podobě prohlídky kostela sv. Jiljí z let 1368–84 konventu augustiniánů-kanovníků. Ušlechtilou architekturu síňového dvoulodí s jemnou kamenickou prací, částmi gotické výmalby a převážně barokním hodnotným mobiliářem korunuje věhlasná opuková plastika Třeboňské Madony z doby kolem r. 1400, snad nejvýznamnější české představitelky tzv. krásného slohu. Návštěva byla umocněna mimořádně působivým a hluboce zasvěceným bezplatným výkladem zdejšího údajně prostého kostelníka. Závěr dne byl věnován hradšti zaniklého hradu Fuglhaus z konce 14. st., který stával ve zcela rovinatém terénu na žulovém pahorku na východní straně rybníka dnes zvaného Klec. Druhý den byl zasvěcen rakouské straně. Hrad Litschau (Ličov) z počátku 13. st. výrazně dominuje ze západní strany celému historickému městu. Jako dnešní sídlo říšských hrabat Seilern-Aspang však není přístupný, a tak jej bylo možné pouze obejít. Po 26 letech zavítal KAS Praha na patrně nejznámější rakouský původně vodní hrad Heidenreichstein (postaru česky Kamýk) hrabat Kinských. Zatímco náš tehdejší milý hostitel, plynne česky hovořící hrabě Christian Leopold Kinsky již r. 2011 zemřel, současný průvodce byl sice jen němeccky mluvící zaměstnanec, avšak občas překvapil výtečnými postřehy v češtině. Zcela zachovaný a obývaný hrad z konce 12. st. sice neoplyvá bohatstvím interiérů známým z našich zámků, ale disponuje intaktně zachovanými interiéry s dřevěným obložením a četnými raritami (např. deskou stolu dendrologicky datovanou do 10. st.). Mimořádným zážitkem byla návštěva rozlehlého areálu cisterciáckého kláštera ve Zwettlu (Světlé) v ohybu řeky Kamp, třetího nejstaršího dosud fungujícího konventu řádu na světě. Klášter Clara Vallis (Světlé údolí) založil r. 1137 Hadmar I. z Kuenringu a přežil dodnes i přes asi sedmero zničení (tři česká – r. 1176 kníže Soběslav II., husité r. 1427 a stavovské vojsko r. 1618). Účastníci absolvovali všechny tři prohlídkové trasy. Konvent se zcela mimořádnou románsko-gotickou křížovou chodbou, románskou kapitulní síní i unikátními románskými záchody. Za barokní fasádou s 82 m vysokou věží se skrývá skvost gotické architektury – klášterní bazilika z let 1343–83 ve stylu vrcholné francouzské gotiky, vybavená špičkovým barokním mobiliářem (zdejší původní pozdně gotický tzv. Světelský oltář je dnes díky Liechtensteinům k vidění v Blansku). Nádherná barokní knihovna z let 1730–33 uzavřela nevšední zážitek. Zajímavý románský kostel sv. Petra a Pavla v obci Altweitra (Stará Vitoraz), zřejmě původním střediskem celého kraje, pochází z doby kol r. 1220. Jednolodní kostel s půlkruhovou apsidou měl původně patrně další patro, které snad sloužilo jako refugium. Závěr „rakouského“ dne obstarala prohlídka starobylého historického města Weitra (Vitoraz) s trojlodním farním kostelem sv. Petra a Pavla z 13.–15. st., s hradbami z velké části zachovalými včetně horní, tzv. Světelské brány (symbol města), náměstím s krásnými renesančními a barokními domy, unikátním důmyslným středověkým systémem na jímání vody, novorenesanční radnicí a zejména renesančním arkádovým zámkem z let 1590–1606 na místě hradu z konce 12. st., který z návrší vévodí městu i širokému okolí. Jeho návštěva se zámeckou a pivovarskou expozicí však už díky pokročilé hodině nebyla možná. Závěrečný den zahájila pouhá obhlídka tvrze Cuknštejn z let 1484–91, když majitel tvrze nereagoval ani s 30ti denním předstihem na telefonáty, e-maily a dopisy s prosbou o umožnění vstupu. Prohlídku farního původně románského kostela sv. Mikuláše v Horní Stropnici, pozdně goticky přestavěného trojlodí se síňovou klenbou nám laskavě před mší umožnila řádová sestra Lioba z konventu v Nových Hradech. Ty byly ostatně dalším cílem zájezdu. Zdejší hrad z doby po polovině 13. st. zaujal zámeckou expozicí věnovanou posledním majitelům Buquoyům i zdejšímu bývalému sklárství s proslulým černým sklem. Nádherným poutním kostelem P. M. Těšitelky v Dobré Vodě, čerstvě opravenou významnou barokní buquoyskou stavbou z let 1708–15 s bohatým jednotným vybavením, nás opět provedla sympatická sestra Lioba. Kostel s ambity prochází v současné době závěrem náročné rekonstrukce a ti, kdo jej měli možnost shlédnout dříve, zejména za minulého režimu, by jej dnes těžko poznali. Velmi smutné bylo

nahlédnutí do dnes již zřícené pozdně renesanční tvrze v obci Svěbohy s propadlými konstrukcemi zarostlé v zelené džungli. Posledním cílem zájezdu byl Žumberk. Často tradované tvrzení o středověké opevněné vesnici s tvrzí je nepravdivé. Hradba se šesti okrouhlými baštami zahrnovala jen tvrz s panským dvorem a čtyřlůdním kostelem Stěti sv. Jana Křtitele, navíc povstala až počátkem 17. st. Goticko-renesanční tvrz Žumberk, v dnešní podobě z konce 16. a poč. 17. st. hostí půvabnou expozici historického lidového nábytku převážně z jižních Čech a Šumavy. Spokojení účastníci zájezdu naplnili vždy celý autobus, děkovali sv. Petru v obou případech za krásné počasí a M. Holému za náročnou přípravu a bezchybnou realizaci obou expedic. Členská základna pražské pobočky čítá k 15. 2. 2019 58 osob.

Zpráva o hospodaření v roce 2018: Zůstatek: 20 888 Kč. Příjem: 139 940 Kč. Výdej: 146 772 Kč. Zůstatek: 14 056 Kč.

Petr Valenta

Pobočka Hradec Králové

Kontaktní adresa: Ing. Jiří Slavík, Nerudova 1210, 517 41 Kostelec n. Orlicí, e-mail: slavik.jiri@npu.cz, jaroslav_cerny@centrum.cz.

Zpráva o činnosti v roce 2018: Pobočka získala dva nové členy – Bc. Vojtěcha Barcala z Vysokého Mýta a Jana Černého z Chvaletic, kteří byli za členy přijati na výroční členské schůzi 15. 2. 2018. Současný počet členů je nově 26 (z toho dva kolektivní), s některými členy jsme však ztratili spojení a tuto situaci bude nutné urychleně řešit. Složení výboru: Jiří Slavík – předseda, Jan Čížek – jednatel a Jaroslav Černý – pokladník. Revizní komise působila ve složení Z. Fišera, J. Sigl, J. Švejk. Revizní zpráva za rok 2017 dosud nebyla předložena. Z plánovaných čtyř členských schůzí proběhly fakticky tři: 15. 2. – výroční, 13. 9. a 5. 12. s průměrným počtem 7 členů. Na schůzích se členové tradičně věnovali přípravě a hodnocení klubových i soukromých akcí, seznamovali se s novou kastelologickou literaturou, obsahem odborných konferencí a s archeologickými výzkumy ve východních Čechách, výroční schůze byla obohacena o kratší sdělení J. Slavíka na téma: Středověké opevnění městečka Lipnice nad Sázavou. Všechny schůze opět proběhly v archeologickém oddělení Muzea východních Čech v Hradci Králové. Největším problémem loňského roku byly poznávací výjezdy pobočky. Oba se sice uskutečnily, ale při účasti pouze dvou členů se nedá již mluvit o skupinových výletech. Při jarním výjezdu 21. 4. jsme navštívili Maloskalsko (hrady Rotštejn, Zbirohy a Drábovnu) se zakončením v minipivovaru v Malé Skále, cílem druhého výjezdu 6. 10. bylo Choceňsko (hrady Brandýs n. Or., Orlík a Hlavačov, zámek Choceň). Členové pobočky se aktivně účastnili odborných konferencí „Dějiny staveb 2018“ (Cejpová, Slavík a Fišera), „Archaeologica historica“ (Cejpová, Slavík) a „Svorník“ (Slavík). Většina členů soukromě vyrazila za poznáním našich i zahraničních hradů a tvrzí. Z publikační činnosti členů lze uvést především publikaci našeho nového člena V. Barcala o hradu v Nových Hradech u Vys. Mýta.

Zpráva o hospodaření v roce 2018: Zůstatek 3718,50 Kč. Příjmy: 2000 Kč (1280 čl. příspěvky, 720 předplatné Hlázky). Výdaje 1440 Kč (předplatné Hlázky 1140, desátek 220, občerstvení 567, poplatek bance 70). Zůstatek: 4278,50 Kč.

pokladník Jaroslav Černý

Pobočka Humpolec

Kontaktní adresa: KAS, pobočka Humpolec, Hradská 818, 396 01 Humpolec, E-mail: kocmani.hu@seznam.cz, frantisek.kocman@mesto-humpolec.cz, tel: 777347511. Internetové stránky pobočky: <http://www.hrad-orlik.cz>.

Zpráva o činnosti v roce 2018: Členové se scházeli v průběhu roku při jednáních společnosti Castrum o. p. s. a při pořádání akcí na hradě Orlík. Spolu s dalšími dobrovolníky jednotliví členové pomáhali s organizací a realizací kulturních akcí na hradě, drobné údržbě, pomoci při výzkumech a čištění velké cisterny. Na základě ujednání ze dne 30. 11. a následné schůze 28. 12. bylo pobočkou rozhodnuto o novém členství pana Ing. Vlastimila Bruknera namísto Ing. Květoslava Namysla v dozorčí radě společnosti Castrum o. p. s. dle návrhu a usnesení Rady města Humpolec č. 27/2/RM/2018 ze dne 5. 12. 2018 a Zastupitelstva města č. 19/2/ZM/2018 ze dne 19. 12. 2019. Do knihovničky byl pobočce věnován sborník Dějiny staveb 2017. Děkujeme tímto kolegům z Plzně za jeho zaslání.

Zpráva o hospodaření v roce 2018: Zůstatek: 2624 Kč. Příjem: 910 Kč (čl. příspěvky, předplatné Hlaska). Výdaje: 503 Kč (desátek 110, Hlaska 360, poštovné 33). Zůstatek: 3031 Kč.

František Kocman

Pobočka Zlín

Kontaktní adresa: KAS pobočka Zlín, MUDr. Jiří Hoza, Česká 4760, 760 05 Zlín. Tel. 737177346. E-mail: jihoz@post.cz. Int. stránky pobočky: <http://www.kaszlin.estranky.cz>.

Zpráva o činnosti v roce 2018: 6. 1. se členové zúčastnili tradičního Tříkrálového výstupu na hrad Helfštýn u Lipníka nad Bečvou. Čtyři členové (J. Hoza, Z. Kolaříková, K. Miklas a Z. Sadílek) podnikli zimní výpravu po slovenských hradech (17.–18. 2.). V sobotu hrad Čachtice, hrad Dobrá Voda a noční výstup na hrad Gymneš (též Jelenec) – bivak pod klenbou. V neděli odjezd do Uhrovskeho Podhradie. Odtud odchod na hrad Uhrovec. Autobusový zájezd Krušné hory I. (27. 4. až 1. 5.). Organizátor R. Koplík. Celkem bylo navštíveno 21 hradů. Pátek: Zřícenina hradu Cimburk u městečka Trnávky, zřícenina hradu Košumberk (oba okr. Svitavy), hrad Kunětická Hora (okr. Pardubice), zámek a hrad Horní Hrad (Hauenštejn). Sobota: zřícenina hradu Himlštejn (oba okr. Karlovy Vary), hrad Hněvín – město Most, hrad Hasištejn, zříceniny hradů Rýzmburk a Krupka obě okr. Teplice), zříceniny hradů Pernštejn a Šumná/Šumberk (oba okr. Chomutov), zříceninu hradu Egerberk/Lestkov a Blansko (okr. Ústí n. Labem). Neděle: zřícenina hradu Ralsko (okr. Česká Lípa), zříceniny hradů Košťálov a Oltářník (oba okr. Litoměřice), zřícenina hradu Děvín (okr. Česká Lípa). Pondělí: Hrad Kyšperk (Geiersburg, Supí hrad, okr. Teplice). Úterý: hrad Sřekov (Ústí n. Labem), zřícenina hradu Helfenburk u Úštěku. Akce členů: A. Hoferek a M. Petrůj – čištění hradní studny na hradě Lietava v Žiliny v 23. 6. a 17. 11.

Jiří Hoza – Zdeněk Sadílek

Zpráva o hospodaření v roce 2018: Zůstatek: 11 051 Kč. Příjmy: 7340 Kč (6500 čl. příspěvky, 840 předplatné Hlázky). Výdaje: 7816 Kč (desátek, Hlaska, kanc. potřeby, poštovné, občerstvení po schůzi). Zůstatek: 10 225 Kč. *pokladník Zdeněk Sadílek*

**Další informace od poboček
redakce do uzávěrky tohoto čísla neobdržela.**

Kontakty na ostatní pobočky:

Pobočka Brno

Kontaktní adresa: Ing. Pavel Švehla, Ondráčkova 3, 628 00 Brno-Líšeň, e-mail: svehla.pavel@volny.cz.; Mgr. Bc. Josef Jan Kovář, Renesánská tř. 416/39, 639 00 Brno, e-mail: josef.kovar@seznam.cz.

**Uzávěrka dalšího čísla: 10. 6. 2019
(vyjde v první červencové dekádě 2019)**

HLÁSKA, zpravodaj Klubu Augusta Sedláčka. ISSN 1212-4974.

Vychází čtvrtletně. Toto číslo vyšlo v 1. dubnové dekádě 2019.

Šéfredaktor Petr Rožmberský (rozember@post.cz.), technický redaktor ing. Petr Mikota (pmikota@post.cz.), redaktor pro internet Milan Novobilský (klub_augusta_sedlacka@centrum.cz.), www.klub-augusta-sedlacka.cz.

Adresa redakce: Klub Augusta Sedláčka, Úslavská 49, 326 00 Plzeň.

Vydává Klub Augusta Sedláčka za přispění statutárního města Plzně.

Registrováno pod značkou OK UmP 23/1991. 350 výtisků.